

Forfatter: Palladius, Peder

Titel: Udrag fra Peder Palladius' Danske Skrifter

Citation: Palladius, Peder: "Peder Palladius' Danske Skrifter", i Palladius, Peder: *Peder Palladius' Danske Skrifter*, udg. af Lis Jacobsen , H.H. Thiele, 1911-1926, s. 202. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-palladius05val-shoot-idm140381308856432/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Peder Palladius' Danske Skrifter

S. 112 L. 22—S. 113 L. 29. Dette Stykke er benyttet i Tvende mærkelige Traktater, jfr. Indl. foran S. 14.

S. 112 L. 23—25. *Huorfor — barselseng]* = Tvende Traktater, IV. 105 L. 25—27. — Afvigelser: L. 23: *inden kirchegang*; T: *inde*.

S. 112 L. 33—S. 113 L. 29. *At en dannemand — kommer]* = IV. 105 L. 27—106 L. 19.

Afvigelser:

S. 113 L. 4: *sengkled*; T: *senge*. — sst: *liste sig*; T: *gaa*. — L. 6: *eche*; T: *becht*. — L. 7: *forspringe*; T: *forspreng*, „ødelægge“. — L. 8: *forspilder*; T: *spilder*. — L. 10: *børn*; T: *barn*. — L. 11: *leffuæde*; T (rigtigere): *leffuer*. — L. 12: efter *kar* har T som *Petrus siger*; jfr. 1. Pet. 3.7. — L. 19: *qvinder*; T: *qvinde*. — L. 20: *kirchegangs dag*; T: *kirchegangs tid*. — sst: *kom*; T: *kommer*. — L. 25: *och hand skal iche ride dig hende i næsen*; T: *oc ride sin Hustru dig i Næsen*. — L. 28: *at en bliffuer*; T: *at den ene bliffuer*. — L. 29: *kirchedags gang*; T: *kirchegangs tid*.

S. 112 L. 26. *at]* Fejl for *oc*, se Noten til S. 96 L. 24.

S. 113 L. 4. *offuen sengkled]* „oven Seng“ (saaledes i den trykte Text, IV. 105 L. 31, jfr. Noten ovf.). Udtrykket „oven Sengkled“ er rimeligvis lidt dagligdags, jfr. „*komme i Dynerne*“, „*komme ud af Dynerne*“ = „*gaa i Seng*“, „*staa op*“. DO.

S. 113 L. 6. *eche]* Pligtarbejde, se Kalk. I. 448^b L. 11.

S. 113 L. 15. *forsømmelse osv.]* jfr. PSyv I. 124: *Forsømmelse tager hvad hende bydes, og rekker efter mere*.

S. 113 L. 19. *qvinder]* vel Fejl for *qvinde* (jfr. T).

S. 113 L. 28. *stimper]* „Stymer“, „Usling“, Kalk. IV. 181.

S. 113 L. 33. *met vand oc liuss]* jfr. Noten til S. 106 L. 34.

S. 114 L. 6 f. *poløxe]* „Stridsøxe“ (Kalk.). — *badspidf]* en Slags Spyd („Kampspyd“ beslægtet med *bad*, „Kamp“? anderledes Kalk. I. 110). — *thilstede]* Kustoden: *tilstede*.

S. 114 L. 9 f. **xi och *xli]* saaledes har uden Tvivl Palladius' Orig.Ms haft, men *l* er af Afskriven læst *i*; vort Hs. har altsaa opr. haft *xi och xii*; Retteren har set, at disse Tal var forkerte, men rettet dem galt, nemlig til *xxi och xxii*. (Højest besynderligt bevares disse forkert rettede Kapitelangivelser baade i G og RT). — Der henvises til Job. 40.10—19 (om Behemoth) og Job. 40.20—28 og 41.1—25 (om Leviathan).

S. 114 L. 10. *di Epheser osv.]* Eph. 6.10 ff. (Kampen med Djævelen).

S. 114 L. 23. *ihage schrift]* „gøre aabenbar Skrifte“, jfr. Kirkeordinansen foran I. 201 og Modus absolvendi puerorum oppresores, foran I. 399 ff.

S. 115 L. 10. *Est du rüg och öffuemendz]* Betydningen af det

sidste Ord er tvivlsom. Grundtv. formoder, at her foreligger en Skrivefejl for *øfnendes* „evnende“, „formuende“ (G 175), idet Stedet jævnføres med et lignende Sted i „En Traktat“ (se Bind II. 317 L. 29 f.): *De* (ɔ: de Husarme) *skulle hielpis i huer By aff dem som ere effnende met Mad/ dricke/ Klæder* osv. Selv om man kunde tænke paa andre Muligheder (som Forbindelse med *offuermand*, *øffue(r)mand*, eller med Verbet *øffre* „vinde“), synes den Grundtvigske Formodning rimeligst, d. v. s. at *øffuemendz* er Fejl-læsning for *øffuenendes*, hvor *es* i Forlægget har været skrevet som et Forkortelsestegn, der er læst som *z*.

S. 115 L. 13. *at*] Fejl for *oc*, se Noten til S. 96 L. 24.

S. 115 L. 14. *med.*] Hs. *med*, (men nyt Afsnit).

S. 115 L. 17. *sogneprest . . sogendegen*] ell. *sogenprest . . sogne-degn*.

S. 115 L. 24 f. *udj kongens ordinantz*] se Bind I. 183.

S. 116 L. 14. *gud.*] Hs. *gud* (Linjeskifte).

S. 116 L. 27. *Som er*] Hs. ny Linje.

S. 117 L. 4. *En liden bøn om rette faste*] denne Overskrift passer daarligt til Kapitlet, der S. 117 L. 5—S. 119 L. 22 giver en Fremstilling af, hvad ret Faste er, og S. 119 L. 23—S. 124 L. 12 handler om Helligdage. Sadolins Udskrift har rigtigere: *En liden formaning om rett faste*.

S. 117 L. 8. **forbundne*] Hs. *forbadne* (u-Krøllen kan næppe opfattes som Forkortelsesstreg).

S. 117 L. 13. *maade.*] Hs. *maade*;

S. 117 L. 16. *dit*] ɔ: det.

S. 117 L. 18. *kaastelige*] Kustoden: *kostelige*.

S. 117 L. 34. *pubkindede*] „tykkindede“ (Kalk.); jfr. jy. *pus-hjæbet* (Feilb.).

S. 117 L. 35. *fastet.*] Hs. *fastet* (Linjeskifte).

S. 118 L. 3. *andet*] vistnok Fejl for *anten* „enten“. Fejlen er maaske fremkommet ved Diktat, idet Udtalen *antøn* kan være op-fattet som *ant* „andet“. Der kan dog ogsaa foreligge en Læsefejl.

S. 118 L. 12. *staa hov thill*] „har Lyst (Hu) til“; Kalk. II. 285^a L. 13; alm. i Jydsk, se Feilb. I. 661 f.

S. 118 L. 19. *som schriften siger*] Es. 58.7; jfr. Matth. 25.35. — ssi. *def brød*] ɔ: dit Brød.

S. 118 L. 29. *bundne*] ell. *bunden*.

S. 119 L. 7. *huad*] skrevet over et nu ulæseligt Ord.

S. 119 L. 9. *søndige*] rettet af Skriveren fra *søndeg*.

S. 119 L. 13. *mod di ti*] Kustoden: *mod di x*.